ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 16. júna 2011 *

V spojených veciach C-65/09 a C-87/09,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podané rozhodnutiami Bundesgerichtshof (C-65/09) a Amtsgericht Schorndorf (C-87/09) (Nemecko) zo 14. januára a z 25. februára 2009, doručené Súdnemu dvoru 16. februára a 2. marca 2009, ktoré súvisia s konaniami:

Gebr. Weber GmbH (C-65/09)

proti

Jürgenovi Wittmerovi,

a

Ingrid Putz (C-87/09)

proti

Medianess Electronics GmbH,

* Jazyk konania: nemčina.

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, M. Ilešič (spravodajca) a E. Levits,

generálny advokát: J. Mazák,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. februára 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Gebr. Weber GmbH, v zastúpení: R. Lindner, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

— belgická vláda, v zastúpení: T. Materne, splnomocnený zástupca,

— španielska vláda, v zastúpení: J. López-Medel Bascones, splnomocnený zástupca,

— rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl a E. Handl-Petz, splnomocnení zástupcovia,

— poľská vláda, v zastúpení: M. Dowgielewicz, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: W. Wils a H. Krämer, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 18. mája 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 3 ods. 2 a 3 tretieho pododseku smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar (Ú. v. ES L 171, s. 12; Mim. vyd. 15/004, s. 223, ďalej len „smernica“).

2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch sporov, a to vo veci C-65/09 medzi spoločnosťou Gebr. Weber GmbH (ďalej len „Gebr. Weber“) a Jürgenom Wittmerom v súvislosti s dodaním podlahových dlaždíc v súlade s kúpnou zmluvou, ako aj so zaplatením náhrady, a vo veci C-87/09 medzi Ingridou Putzovou a spoločnosťou Medianess

Electronics GmbH (ďalej len „Medianess Electronics“) v súvislosti s vrátením kúpnej ceny za umývačku riadu, ktorá nebola v súlade s kúpnou zmluvou, výmenou za vrátenie tohto spotrebiča.

Právny rámec

Právna úprava Únie

3 Odôvodnenie 1 tejto smernice stanovuje:

„keďže článok 153 ods. 1 a 3 [ES] ustanovuje, že spoločenstvo by malo opatreniami prijatými podľa jej článku 95 [ES] prispieť k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa“.

4 Odôvodnenia 9 až 11 smernice znejú takto:

„(9) keďže predávajúci by mal byť priamo zodpovedný spotrebiteľovi za súlad tovaru so zmluvou;… napriek tomu by si mal predávajúci slobodne, ako je ustanovené národným právom, uplatniť nárok na nápravu voči výrobcovi, predchádzajúcemu predávajúcemu v rovnakom zmluvnom reťazci alebo akémukoľvek sprostredkovateľovi, pokiaľ sa takéhoto nároku na nápravu nevzdal; keďže táto smernica sa netýka zásady zmluvnej slobody medzi predávajúcim, výrobcom,

predchádzajúcim predávajúcim alebo akýmkoľvek sprostredkovateľom; keďže národné právne predpisy majú stanoviť voči komu a ako môže predávajúci uplatniť takéto nároky na nápravu;

(10) keďže v prípade nesúladu tovaru so zmluvou by mali mať spotrebitelia právo na bezplatné uvedenie tovaru do súladu so zmluvou, pričom sa môžu rozhodnúť medzi opravou alebo náhradným tovarom [alebo výmenou – *neoficiálny preklad*], alebo, ak to nie je možné, mali by mať právo na zníženie ceny alebo zrušenie zmluvy [odstúpenie od zmluvy – *neoficiálny preklad*];

(11) keďže spotrebiteľ môže v prvom rade požadovať od predávajúceho, aby tovar opravil alebo nahradil [vymenil – *neoficiálny preklad*], pokiaľ takýto nárok nie je nemožný alebo neprimeraný; keďže by sa malo objektívne stanoviť, či je nárok na nápravu neprimeraný; keďže nárok na nápravu by bol neprimeraný, ak by si vyžadoval neúnosné náklady v porovnaní s iným spôsobom nápravy; keďže na určenie, či sú náklady neúnosné, mali by náklady jedného spôsobu nápravy byť výrazne vyššie ako náklady iného spôsobu nápravy“.

5 Článok 1 smernice, nazvaný „Pôsobnosť a definície“, stanovuje:

„1. Cieľom tejto smernice je aproximácia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar s cieľom zabezpečiť jednotnú minimálnu úroveň ochrany spotrebiteľa v rámci vnútorného trhu.

2. Na účely tejto smernice:

…

f) ‚oprava': znamená v prípade nesúladu uvedenie spotrebného tovaru do súladu s kúpnou zmluvou.

…"

6 Článok 2 smernice, nazvaný „Súlad so zmluvou", stanovuje:

„1. Predávajúci musí spotrebiteľovi dodať tovar, ktorý je v súlade s kúpnou zmluvou.

…

5. Akýkoľvek nesúlad vyplývajúci z nesprávnej montáže spotrebiteľského tovaru sa považuje za rovnocenný s nesúladom tovaru, ak je montáž súčasťou kúpnej zmluvy na tovar a tovar montoval predávajúci, alebo sa montoval na jeho zodpovednosť. Toto taktiež platí, ak výrobok, ktorý má montovať spotrebiteľ, spotrebiteľ zmontuje a nesprávna montáž je spôsobená nedostatkami v návode na montáž."

7 V článku 3 smernice, nazvanom „Práva spotrebiteľa“, sa uvádza:

„1. Predávajúci zodpovedá spotrebiteľovi za akýkoľvek existujúci nesúlad v čase dodania tovaru.

2. V prípade nesúladu má spotrebiteľ právo, aby sa podľa odseku 3 tovar bezplatne uviedol do súladu tak, že sa opraví alebo nahradí [vymení – *neoficiálny preklad*], alebo sa primerane zníži cena, alebo v súlade s odsekmi 5 a 6 sa zruší zmluva týkajúca sa takéhoto tovaru.

3. V prvom rade môže spotrebiteľ požadovať od predávajúceho, aby tovar opravil alebo nahradil [vymenil – *neoficiálny preklad*], v oboch prípadoch bezplatne, pokiaľ to nie je nemožné alebo neprimerané.

Náprava sa považuje za neprimeranú, ak predávajúcemu vzniknú náklady neprimerané v porovnaní s alternatívnou nápravou vzhľadom na:

— hodnotu tovaru v prípade, ak by nesúlad neexistoval,

— závažnosť nesúladu a

— skutočnosť, či sa alternatívna náprava môže uskutočniť bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

Každá oprava alebo náhrada [výmena – *neoficiálny preklad*] sa uskutoční v rámci primeranej doby a bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa pri zohľadnení vlastností tovaru a účelu, na ktorý spotrebiteľ tovar potreboval.

4. Termín ‚bezplatne' v odsekoch 2 a 3 sa vzťahuje na nevyhnutné náklady, ktoré sa vynaložia pri uvedení tovaru do súladu, hlavne náklady na poštovné, prácu a materiál.

5. Spotrebiteľ môže požadovať primerané zníženie ceny alebo zrušenie zmluvy [odstúpenie od zmluvy – *neoficiálny preklad*]:

— ak spotrebiteľ nemá nárok ani na opravu, ani na náhradu [výmenu tovaru – *neoficiálny preklad*],

alebo

— ak predávajúci v primeranom čase neuskutočnil nápravu,

alebo

— ak predávajúci neuskutočnil nápravu bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

6. Spotrebiteľ nemá nárok na zrušenie zmluvy [odstúpenie od zmluvy – *neoficiálny preklad*] v prípade málo významného nesúladu tovaru so zmluvou.“

8 Článok 4 smernice, nazvaný „Právo na odškodnenie“, stanovuje:

„Keď je posledný predávajúci zodpovedný spotrebiteľovi za nesúlad vyplývajúci z konania alebo nedbalosti výrobcu, predchádzajúceho predávajúceho v rovnakom zmluvnom reťazci alebo akéhokoľvek iného sprostredkovateľa, posledný predávajúci má právo uplatniť nárok na nápravu voči zodpovednej osobe alebo osobám v zmluvnom reťazci. Národné právo stanoví voči ktorej zodpovednej osobe alebo osobám môže posledný predávajúci uplatniť nárok; určí príslušné opatrenia a výkonné podmienky.“

9 Článok 5 smernice, nazvaný „Lehoty“, v odseku 1 prvej vete uvádza:

„Predávajúci zodpovedá podľa článku 3 v prípade, keď sa nesúlad prejaví do dvoch rokov od dodania tovaru.“

10 Článok 7 smernice, nazvaný „Záväznosť“, stanovuje:

„1. Všetky zmluvné podmienky alebo dohody uzavreté s predávajúcim predtým, ako bol predávajúci na nesúlad upozornený, ktoré priamo alebo nepriamo rušia platnosť alebo obmedzujú práva spotrebiteľa vyplývajúce z tejto smernice, nebudú podľa národného práva pre spotrebiteľa záväzné.

…“

11 Článok 8 smernice, nazvaný „Národné právo a minimálna ochrana“, uvádza:

„1. Práva vyplývajúce z tejto smernice sa uplatnia bez dopadu na iné práva, ktorých sa môže spotrebiteľ dovolávať podľa národných predpisov platných pre zmluvnú a mimozmluvnú zodpovednosť.

2. Aby sa zabezpečila vyššia úroveň ochrany spotrebiteľa môžu členské štáty prijať alebo ponechať v účinnosti prísnejšie ustanovenia kompatibilné so zmluvou v oblasti, ktorej sa týka táto smernica.“

Vnútroštátna právna úprava

12 § 433 ods. 1 nemeckého Občianskeho zákonníka (Bürgerliches Gesetzbuch, ďalej len „BGB“) s názvom „Povinnosti vyplývajúce z kúpnej zmluvy“ stanovuje:

„Predávajúci je v zmysle kúpnej zmluvy povinný zabezpečiť dodanie tovaru kupujúcemu a previesť na neho vlastníctvo. Predávajúci je povinný odovzdať kupujúcemu tovar bez akýchkoľvek viditeľných a právnych vád.“

13 § 434 BGB s názvom „Viditeľná vada“ stanovuje:

„1. Vec je bez viditeľnej vady, pokiaľ v prípade vzniku rizík spĺňa dohodnuté kritériá. …“

14 § 437 BGB s názvom „Práva kupujúceho v prípade vadného tovaru“ znie takto:

„Ak má vec vadu, kupujúci môže za podmienok uvedených v týchto ustanoveniach, a pokiaľ nie je stanovené inak:

1. požadovať dodatočné plnenie v súlade s § 439;

2. odstúpiť od zmluvy podľa § 440, § 323 a § 326 ods. 5 alebo požadovať zníženie kúpnej ceny podľa § 441;

3. požadovať náhradu škody podľa § 440, § 280, § 281, § 283 a § 311a alebo náhradu vzniknutých nákladov podľa § 284.“

15 § 439 BGB s názvom „Dodatočné plnenie“ znie takto:

„1. V rámci dodatočného plnenia si kupujúci môže zvoliť, či požiada o odstránenie vady alebo o dodanie veci bez vád.

2. Predávajúci znáša náklady potrebné na vykonanie dodatočného plnenia, najmä náklady na dopravu, zaslanie, vynaloženú prácu a materiály.

3. … predávajúci môže odmietnuť spôsob dodatočného plnenia zvolený kupujúcim, len ak by mu tým vznikli neprimerané náklady. V tejto súvislosti sa zohľadní najmä hodnota tovaru v prípade, ak by nesúlad neexistoval, a závažnosť nesúladu, a možnosť uskutočniť iný spôsob dodatočného plnenia, ak to kupujúcemu nespôsobí závažné ťažkosti. Právo kupujúceho sa v tomto prípade obmedzuje na iný spôsob dodatočného plnenia; tým nie je dotknuté právo predávajúceho odmietnuť za podmienok uvedených v prvej vete aj tento spôsob plnenia.

4. Ak predávajúci v rámci dodatočného plnenia dodá tovar bez vád, môže od kupujúceho požadovať vrátenie vadného tovaru…“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-65/09

16 J. Wittmer a spoločnosť Gebr. Weber uzavreli kúpnu zmluvu týkajúcu sa leštených podlahových dlaždíc za cenu 1 382,27 eura. Po tom, čo boli v jeho dome položené už dve tretiny tejto dlažby, J. Wittmer konštatoval, že sa na nej nachádzajú tmavé odtiene rozoznateľné voľným okom.

17 J. Wittmer preto podal reklamáciu, ktorú spoločnosť Gebr. Weber po konzultácii s výrobcom uvedenej dlažby zamietla. V rámci nezávislého dôkazného konania začatého na podnet žalobcu poverený znalec dospel k záveru, že uvedené tmavé odtiene sú drobné mikroskopické stopy po brúsení, ktoré nemožno odstrániť, takže náprava tohto stavu bola možná len kompletnou výmenou týchto dlaždíc. Znalec vyčíslil náklady s tým spojené na 5 830,57 eura.

18 Keďže Gebr. Weber neodpovedala na výzvu J. Wittmera na uskutočnenie plnenia, podal na túto spoločnosť žalobu na Landgericht Kassel, pričom sa domáhal dodania dlaždíc bez vád a zaplatenia sumy 5 830,57 eura. Tento súd rozhodol len o znížení ceny, takže nariadil spoločnosti Gebr. Weber zaplatiť J. Wittmerovi 273,10 eura a žalobu v zostávajúcej časti zamietol. Na základe odvolania podaného J. Wittmerom

proti rozhodnutiu Landgericht Kassel Oberlandesgericht Frankfurt nariadil spoločnosti Gebr. Weber dodať nové dlaždice bez vád, ako aj zaplatiť J. Wittmerovi čiastku 2 122,37 eura na odstránenie a likvidáciu vadných dlaždíc a žalobu v zostávajúcej časti zamietol.

19 Spoločnosť Gebr. Weber podala proti rozsudku Oberlandesgericht Frankfurt opravný prostriedok „Revison" na Bundesgerichtshof, ktorý uvádza, že jeho rozhodnutie závisí od zistenia, či odvolací súd správne posúdil, že J. Wittmer mohol požiadať o náhradu nákladov súvisiacich s odstránením vadných dlaždíc. Keďže J. Wittmer nemal podľa nemeckého práva nárok na takúto náhradu nákladov, odpoveď na túto otázku bude závisieť od výkladu článku 3 ods. 2 a 3 tretieho pododseku smernice, v súlade s ktorým by bolo prípadne vhodné podať výklad § 439 BGB.

20 Bundesgerichtshof v tejto súvislosti tvrdí, že z pojmu „náhrada [výmena – *neoficiálny preklad*]" použitého v článku 3 ods. 2 smernice možno vyvodiť nielen povinnosť dodať tovar v súlade so zmluvou, ale aj vymeniť vadný tovar a odstrániť ho. Navyše z povinnosti zohľadniť povahu a určenie tovaru, ktorá je uvedená v tomto článku 3 ods. 3 a súvisí s povinnosťou uviesť tento tovar do súladu so zmluvou, možno vyvodiť, že povinnosť predávajúceho v súvislosti s výmenou tovaru zahŕňa nielen dodanie tovaru v súlade so zmluvou, ale aj odstránenie vadného tovaru s cieľom umožniť používanie vymeneného tovaru v súlade s jeho povahou a určením.

21 Bundesgerichtshof uvádza, že na túto otázku by nebolo potrebné odpovedať, pokiaľ by spoločnosť Gebr. Weber mohla oprávnene odmietnuť zaplatenie nákladov na odstránenie nezodpovedajúcich dlaždíc, keby tieto náklady boli neprimerané. Tento súd uvádza, že podľa § 439 ods. 3 BGB predávajúci môže odmietnuť spôsob dodatočného plnenia, ktorý si zvolil kupujúci, nielen v prípade, že tento spôsob plnenia pre neho

predstavuje neprimerané náklady v porovnaní s iným spôsobom plnenia („relatívny nedostatok proporcionality“), ale aj vtedy, ak sú náklady spôsobu plnenia zvoleného kupujúcim, hoci ide o jediný spôsob plnenia, samy osebe neprimerané („absolútny nedostatok proporcionality“). V prejednávanej veci žiadosť o dodatočné plnenie dodaním zodpovedajúcich dlaždíc predstavuje takýto prípad „absolútneho nedostatku proporcionality“, pretože spoločnosti Gebr. Weber ukladá povinnosť znášať okrem nákladov za dodanie tovaru vyčíslených na 1 200 eur aj náklady na odstránenie nezodpovedajúcich dlaždíc vo výške 2 100 eur, teda celkovú sumu vo výške 3 300 eur presahujúcu 150 % hodnoty tovaru bez vád, na základe ktorej sa primeranosť takejto žiadosti *a priori* posudzuje.

22 Bundesgerichtshof sa však domnieva, že možnosť odmietnuť dodatočné plnenie z dôvodu absolútneho nedostatku proporcionality nákladov súvisiacich s týmto plnením, ktorú vnútroštátne právo priznáva predávajúcemu, by mohla byť nezlučiteľná s článkom 3 ods. 3 smernice, ktorý svojím znením odkazuje len na relatívny nedostatok proporcionality. Nemožno pritom vylúčiť, že odmietnutie založené na absolútnom nedostatku proporcionality spadá pod pojem „nemožnosť“ uvedený v tom istom článku 3 ods. 3, pretože sa nemožno domnievať, že smernica sa týka len prípadov fyzickej nemožnosti a ukladá predávajúcemu povinnosť uskutočniť dodatočné plnenie bez zohľadnenia ekonomického hľadiska.

23 Za týchto okolností Bundesgerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa ustanovenia článku 3 ods. 3 prvého a druhého pododseku smernice… vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej môže predávajúci v prípade dodania spotrebného tovaru, ktorý nie je v súlade s kúpnou zmluvou, odmietnuť spôsob nápravy požadovaný spotrebiteľom, najmä ak by mu týmto spôsobom nápravy mali vzniknúť náklady, ktoré by boli neprimerané

(absolútne neproporcionálne) v porovnaní s hodnotou spotrebného tovaru, ktorú by tento tovar mal v prípade, ak by nesúlad s kúpnou zmluvou neexistoval, a so závažnosťou nesúladu?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, majú sa ustanovenia článku 3 ods. 2 a 3 tretieho pododseku smernice… vykladať tak, že predávajúci v prípade uvedenia spotrebného tovaru do súladu so zmluvou formou výmeny musí znášať náklady spojené s odstránením spotrebného tovaru, ktorý nie je v súlade so zmluvou, z inej veci, do ktorej ho spotrebiteľ namontoval v súlade s jeho povahou a účelom, na ktorý ho spotrebiteľ potreboval?“

Vec C-87/09

24 I. Putz a spoločnosť Medianess Electronics uzavreli cez internet kúpnu zmluvu týkajúcu sa novej umývačky riadu za cenu 367 eur, ku ktorej sa pripočítavajú náklady za dodanie vo výške 9,52 eura. Zmluvné strany sa dohodli, že tento tovar bude dodaný ku vchodovým dverám domu I. Putzovej. Dodanie umývačky a zaplatenie ceny prebehlo tak, ako bolo dohodnuté.

25 Po tom, čo I. Putz dala u seba namontovať umývačku riadu, sa zistilo, že tento tovar bol vadný a že jeho oprava bola nemožná, pričom montáž nemohla byť príčinou vady.

26 Zmluvné strany sa teda dohodli na výmene uvedenej umývačky riadu. V tejto súvislosti I. Putz požadovala, aby Medianess Electronics dodala nielen novú umývačku riadu, ale aby odstránila aj vadný spotrebič a namontovala vymenený spotrebič, alebo

aby znášala náklady za odstránenie a nové namontovanie, čo táto spoločnosť odmietla. Keďže Medianess Electronics neodpovedala na jej výzvu na uskutočnenie plnenia, I. Putz odstúpila od kúpnej zmluvy.

27 I. Putz následne podala proti Medianess Electronics žalobu na Amtsgericht Schorndorf s cieľom dosiahnuť vrátenie kúpnej ceny výmenou za vrátenie vadnej umývačky riadu.

28 Rozhodnutie vnútroštátneho súdu spresňuje, že podľa nemeckého práva platnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy závisí od toho, či I. Putz stanovila spoločnosti Medianess Electronics primeranú lehotu na dodatočné plnenie zmluvy, ktorá márne uplynula, pričom sa domáhala len toho, čo jej táto spoločnosť bola dlžná. Pre vyriešenie sporu je teda potrebné zistiť, či I. Putz bola oprávnená požadovať od Medianess Electronics, aby táto spoločnosť odstránila vadný spotrebič a namontovala nový, alebo aby znášala náklady súvisiace s týmito úlohami.

29 Amtsgericht Schorndorf v tejto súvislosti uvádza, že nemecké právo neukladá predávajúcemu, ktorý je bez zavinenia, povinnosť znášať náklady na odstránenie vadného tovaru alebo namontovanie vymeneného tovaru aj za predpokladu, že by spotrebiteľ vadný tovar, ktorý predtým, ako sa na ňom objavila vada, už namontoval v súlade s jeho určením. Uvedený súd sa však domnieva, že táto povinnosť vyplýva zo smernice, pretože cieľom tejto smernice je prispievať k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov a v článku 3 ods. 3 treťom pododseku stanovuje, že každá výmena sa musí uskutočniť bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

30 Uvedený súd tvrdí, že ak sa kupujúcemu nenahradia náklady na namontovanie vymeneného tovaru, musí ich zaplatiť dvakrát, čiže prvýkrát pri namontovaní vadného tovaru a druhýkrát pri namontovaní vymeneného tovaru. Pokiaľ by ale dodanie prebehlo v súlade s ustanoveniami zmluvy, vynaložil by náklady len jedenkrát. Amtsgericht

Schorndorf sa domnieva, že by bolo samozrejme možné, aby predávajúci znášal náklady na namontovanie vymeneného tovaru len v prípade svojho zavinenia. Ale skutočnosť, že spotrebiteľovi nemožno pripísať žiadne zavinenie a vadu tovaru možno pripísať skôr predávajúcemu, než spotrebiteľovi, je dôvodom na to, aby sa spotrebiteľovi priznal nárok nezávisle od zavinenia predávajúceho, pre ktorého je navyše ľahšie uplatniť si ho voči výrobcovi.

31 Pokiaľ ide o odstránenie vadného tovaru, vnútroštátny súd konštatuje, že súlad so zmluvou znamená nielen dodanie tovaru bez vád, ale zahŕňa aj podmienku, že nijaký vadný tovar nesmie zostať u kupujúceho, čo svedčí v prospech výkladu spočívajúceho v tom, že predávajúci má povinnosť odstrániť tovar. Navyše skutočnosť, že vadný tovar zostane u spotrebiteľa, by mohla pre neho predstavovať závažné ťažkosti. Nakoniec pojem „náhrada [výmena – *neoficiálny preklad*]“, na ktorý odkazuje článok 3 smernice, zrejme znamená, že povinnosť predávajúceho nie je obmedzená len na dodanie vymeneného tovaru bez vád, ale že mu ukladá povinnosť vymeniť ho za vadný tovar.

32 Za týchto okolností Amtsgericht Schorndorf rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa ustanovenia článku 3 ods. 2 a 3 tretieho pododseku smernice… vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej predávajúci v prípade uvedenia tovaru do súladu s kúpnou zmluvou formou výmeny, nemusí znášať náklady spojené s montážou dodatočne dodaného tovaru do iného zariadenia, ak spotrebiteľ tovar, ktorý nie je v súlade so zmluvou, v súlade s jeho povahou a účelom, na ktorý ho spotrebiteľ potreboval, namontoval, pričom však montáž nebola pôvodne súčasťou zmluvy?

2. Majú sa ustanovenia článku 3 ods. 2 a 3 tretieho pododseku smernice… vykladať v tom zmysle, že predávajúci v prípade uvedenia tovaru do súladu s kúpnou zmluvou formou výmeny musí znášať náklady súvisiace s odstránením tovaru nezodpovedajúceho zmluve z iného zariadenia, kde ho spotrebiteľ namontoval v súlade s jeho povahou a účelom, na ktorý ho spotrebiteľ potreboval?“

O spojení vecí

33 Vzhľadom na vzájomnú súvislosť vecí C-65/09 a C-87/09 ich treba podľa článku 43 rokovacieho poriadku v spojení s článkom 103 tohto istého poriadku spojiť na účely vyhlásenia rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti otázok vo veci C-65/09

34 Spoločnosť Gebr. Weber tvrdí, že obe otázky položené vo veci C-65/09 sú neprípustné. Prvá otázka je hypotetická, pretože odpoveď na ňu nie je relevantná na vyriešenie sporu vo veci samej. Nemecké právo totiž predávajúcemu, ktorý sa nedopustil zavinenia, neukladá povinnosť odstrániť vadný tovar, takže žiadosť o náhradu nákladov súvisiacich s týmto odstránením treba zamietnuť bez ohľadu na výšku s tým súvisiacich

nákladov. V dôsledku neprípustnosti prvej otázky je neprípustná aj druhá otázka, keďže vnútroštátny súd túto otázku podmienil kladnou odpoveďou na prvú otázku.

35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci konania stanoveného článkom 267 ZFEÚ, založeného na jednoznačnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdil potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri najmä rozsudky z 22. júna 2006, Conseil général de la Vienne, C-419/04, Zb. s. I-5645, bod 19; z 18. júla 2007, Lucchini, C-119/05, Zb. s. I-6199, bod 43, a zo 17. februára 2011, TeliaSonera, C-52/09, Zb. s. I-527, bod 15).

36 Zamietnuť rozhodnutie o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom možno len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s realitou ani predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (pozri najmä rozsudky Conseil général de la Vienne, už citovaný, bod 20; Lucchini, už citovaný, bod 44, a TeliaSonera, už citovaný, bod 16).

37 Treba však konštatovať, že v prejednávanej veci nejde o takýto prípad.

38 Bundesgerichtshof svojimi otázkami žiada o výklad smernice hlavne preto, aby bolo možné zistiť, či je s ňou vnútroštátne právo v súlade, keďže toto právo jednak neukladá predávajúcemu povinnosť znášať náklady súvisiace s odstránením vadného tovaru

a jednak mu umožňuje odmietnuť dodanie vymeneného tovaru, ak toto dodanie predstavuje najmä z dôvodu uvedených nákladov neprimerané výdavky. Okrem toho z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že odpoveď na tieto otázky je rozhodujúca na vyriešenie sporu vo veci samej, pretože Bundesgerichtshof uvádza, že môže prípadne podať výklad uvedeného práva v súlade so smernicou. Poradie, v akom sú otázky položené, je za týchto okolností irelevantné. V tejto súvislosti treba tiež uviesť, že spoločnosť Gebr. Weber takisto vo svojich pripomienkach k veci samej tvrdí, že na to, aby bolo možné odpovedať na prvú otázku, je potrebné poznať rozsah povinnosti vymeniť vadný tovar vyplývajúcej z článku 3 ods. 3 smernice, treba teda poznať odpoveď na druhú otázku, a navrhla, aby táto otázka bola preskúmaná ako prvá.

39 Námietku neprípustnosti vznesenú spoločnosťou Gebr. Weber treba preto zamietnuť.

O povinnosti predávajúceho znášať náklady spojené s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru

40 Vnútroštátne súdy sa druhou otázkou vo veci C-65/09, ako aj prvou a druhou otázkou vo veci C-87/09, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, pýtajú, či článok 3 ods. 2 a 3 tretí pododsek smernice treba vykladať v tom zmysle, že pokiaľ nezodpovedajúci spotrebný tovar, ktorý predtým, ako sa na ňom objavila vada, bol spotrebiteľom namontovaný v súlade s jeho povahou a požadovaným účelom, bol uvedený do súladu so zmluvou formou výmeny, musí predávajúci buď sám odstrániť tento tovar z miesta, kde bol namontovaný, a opätovne tam namontovať vymenený tovar, alebo musí

znášať náklady spojené s týmto odstránením napriek tomu, že kúpna zmluva nestanovuje povinnosť predávajúceho namontovať pôvodne kúpený spotrebný tovar.

41 Spoločnosť Gebr. Weber, ako aj nemecká, belgická a rakúska vláda sa domnievajú, že na tieto otázky treba odpovedať záporne. Podľa nich pojem „náhrada [výmena – *neoficiálny preklad*]“ použitý v článku 3 ods. 2 prvom pododseku smernice sa vzťahuje len na dodanie tovaru, ktorý je v súlade so zmluvou, a tento článok teda vôbec neukladá predávajúcemu povinnosti, ktoré neboli dohodnuté v tejto zmluve. Takáto povinnosť odstránenia vadného tovaru a namontovania vymeneného tovaru nevyplýva ani z uvedeného článku 3 ods. 3 a 4, podľa ktorých sa výmena musí uskutočniť „bezplatne“ a „bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa“. Tieto podmienky sa totiž vzťahujú len na dodanie vymeneného tovaru a ich cieľom nie je uložiť predávajúcemu povinnosti, ktoré idú nad rámec uvedenej zmluvy, ani chrániť spotrebiteľa pred nákladmi a ťažkosťami, ktoré vznikli tým, že na vlastnú zodpovednosť použil vadný tovar. Škody vzniknuté z dôvodu namontovania vadného tvaru spotrebiteľom preto nespadajú do pôsobnosti smernice, ale dotknutá osoba by sa prípadne mala domáhať ich náhrady na základe vnútroštátneho práva uplatňujúceho sa v oblasti zmluvnej zodpovednosti.

42 Španielska a poľská vláda, ako aj Komisia, zastávajú opačné stanovisko. Španielska vláda sa domnieva, že predávajúci má povinnosť znášať náklady spojené s výmenou vadného tovaru vrátane nákladov súvisiacich s odstránením tohto tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru, inak by musel spotrebiteľ znášať tieto náklady dvakrát, čo je nezlučiteľné s vysokou úrovňou ochrany, ktorú sleduje smernica. Poľská vláda zdôrazňuje, že cieľ, ktorý sleduje článok 3 ods. 3 a 4 tejto smernice, spočíva v zabezpečení toho, aby spotrebiteľ neznášal žiadne náklady súvisiace s uplatnením opatrení právnej ochrany stanovených v prvom rade smernicou, t. j. s opravou alebo výmenou vadného tovaru. Podľa Komisie súbežnosť zavedená v článku 3 ods. 2 a 3 smernice medzi dvoma spôsobmi uvedenia vadného tovaru do súladu so zmluvou umožňuje domnievať sa, že predmetom výmeny, ako aj opravy je tovar v situácii, v ktorej sa

nachádzal v okamihu objavenia nesúladu. V prípade, že vadný tovar bol už namontovaný v súlade s jeho povahou a účelom, na ktorý ho spotrebiteľ potreboval, ide o situáciu, v ktorej sa stáva predmetom uvedenia do súladu so zmluvou. Výmenu treba preto uskutočniť tak, aby sa nový tovar nachádzal v tej istej situácii, v akej bol vadný tovar. Navyše skutočnosť, že spotrebiteľ by si mal v prípade neodstránenia vadného tovaru predávajúcim tento tovar ponechať a nemohol by používať vymenený tovar, pretože nie je namontovaný, predstavuje „[závažné ťažkosti] pre spotrebiteľa“ v zmysle uvedeného článku 3 ods. 3.

43 Na úvod je potrebné pripomenúť, že podľa článku 3 ods. 1 smernice predávajúci zodpovedá spotrebiteľovi za akýkoľvek existujúci nesúlad so zmluvou v čase dodania tovaru.

44 Článok 3 ods. 2 smernice vymedzuje práva, ktoré môže spotrebiteľ uplatňovať voči predávajúcemu v prípade nesúladu dodaného tovaru. Spotrebiteľ má v prvom rade právo, aby bol tovar uvedený do súladu so zmluvou. V prípade, že nie je možné uviesť tovar do súladu, spotrebiteľ môže následne požadovať zníženie ceny alebo môže odstúpiť od zmluvy.

45 Čo sa týka uvedenia tovaru do súladu so zmluvou, článok 3 ods. 3 smernice spresňuje, že spotrebiteľ má právo požadovať od predávajúceho, aby bezplatne tovar opravil alebo vymenil, pokiaľ jeho žiadosť nie je nemožná alebo neprimeraná.

46 Súdny dvor mal už príležitosť uviesť, že zo znenia článku 3 smernice, ako aj z relevantných prípravných prác na nej vyplýva, že normotvorca Únie zamýšľal z bezplatného uvedenia tovaru do súladu predávajúcim urobiť základný prvok ochrany, ktorý spotrebiteľovi zaručuje táto smernica. Cieľom tejto povinnosti bezplatného uvedenia tovaru do súladu so zmluvou, či už opravou alebo výmenou vadného tovaru, ktorá je uložená predávajúcemu, je ochrana spotrebiteľa pred rizikom vzniku finančných nákladov, ktoré by ho v prípade neexistencie takejto ochrany mohli odrádzať od uplatňovania jeho práv (pozri rozsudok zo 17. apríla 2008, Quelle, C-404/06, Zb. s. I-2685, body 33 a 34).

47 Treba pritom konštatovať, že keby spotrebiteľ v prípade výmeny vadného tovaru nemohol od predávajúceho požadovať, aby tento predávajúci znášal výdavky spojené s odstránením tohto tovaru z miesta, kde ho už spotrebiteľ namontoval v súlade s jeho povahou a požadovaným účelom, a s namontovaním vymeneného tovaru na to isté miesto, táto výmena by mu spôsobila dodatočné finančné náklady, ktoré by nemusel znášať, pokiaľ by predávajúci riadne plnil kúpnu zmluvu. Pokiaľ by totiž predávajúci pôvodne dodal tovar v súlade s uvedenou zmluvou, spotrebiteľ by len raz znášal náklady spojené s namontovaním a nemusel by znášať náklady spojené s odstránením vadného tovaru.

48 Výklad článku 3 smernice v tom zmysle, že neukladá predávajúcemu povinnosť znášať náklady spojené s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tvaru, by mal teda za následok, že spotrebiteľ by musel znášať dodatočné náklady, ktoré vznikli dodaním vadného tovaru predávajúcim, aby si mohol uplatniť práva, ktoré mu tento článok priznáva.

49 V tomto prípade by výmena tohto tovaru nebola pre spotrebiteľa bezplatná, čo je v rozpore s článkom 3 ods. 2 a 3 smernice.

50 Je nesporné, že náklady spojené s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru sa nenachádzajú medzi výdavkami výslovne vymedzenými v článku 3 ods. 4 smernice, ktorý definuje výraz „bezplatne“ ako označujúci „nevyhnutné náklady, ktoré sa vynaložia pri uvedení tovaru do súladu, hlavne náklady na poštovné, prácu a materiál“. Súdny dvor už však rozhodol, že z použitia príslovky „hlavne“ normotvorcom Únie vyplýva, že toto vymedzenie má indikatívnu povahu a nie je vyčerpávajúce (pozri rozsudok Quelle, už citovaný, bod 31). Okrem toho tieto náklady sú pritom potrebné na to, aby bolo možné odstrániť vadný tovar, a predstavujú preto „nevyhnutné náklady, ktoré sa vynaložia pri uvedení tovaru do súladu“ v zmysle uvedeného článku 3 ods. 4.

51 Navyše, ako to tvrdí Komisia, zo štruktúry článku 3 ods. 2 a 3 smernice vyplýva, že oba spôsoby uvedenia do súladu stanovené v tomto článku majú za cieľ zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa. Je pritom nepopierateľné, že oprava vadného tovaru sa vo všeobecnosti vykoná na tomto tovare v situácii, v ktorej sa nachádzal v okamihu, keď bola objavená vada, takže spotrebiteľ neznáša v tomto prípade náklady spojené s odstránením a novým namontovaním.

52 Okrem toho je potrebné uviesť, že podľa článku 3 ods. 3 smernice opravu a výmenu vadného tovaru treba uskutočniť nielen bezplatne, ale aj v primeranej lehote a bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa. Táto trojitá požiadavka je výrazom zjavnej vôle normotvorcu Únie zabezpečiť pre spotrebiteľa účinnú ochranu (pozri v tomto zmysle rozsudok Quelle, už citovaný, bod 35).

53 Vzhľadom na túto vôľu normotvorcu výraz „bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa“ uvedený v článku 3 ods. 3 treťom pododseku smernice nemožno vykladať zúžene, tak ako to navrhuje nemecká, belgická a rakúska vláda. Niet teda pochýb o tom, že skutočnosť, že vadný tovar by nebol odstránený a vymenený tovar by nebol namontovaný predávajúcim, môže pre spotrebiteľa predstavovať závažnú ťažkosť, najmä

v situáciách, o aké ide vo veci samej, v ktorých vymenený tovar musí byť najprv namontovaný, aby ho bolo možné používať v súlade s jeho bežným účelom, čo si v prvom rade vyžaduje odstrániť vadný tovar. Navyše uvedený článok 3 ods. 3 tretí pododsek výslovne stanovuje, že treba zohľadniť „[vlastnosti tovaru a účel], na ktorý spotrebiteľ tovar potreboval".

54 Pokiaľ ide o výraz „náhrada [výmena – *neoficiálny preklad*]" treba konštatovať, že jeho presný rozsah je v rámci jednotlivých jazykových znení odlišný. Zatiaľ čo vo viacerých z týchto znení, akými je španielske („sustitución"), anglické („replacement"), francúzske („remplacement"), talianske („sostituzione"), holandské („vervanging") a portugalské znenie („substituição"), tento výraz odkazuje na plnenie ako celok, ktorého výsledkom je skutočná „výmena" vadného tovaru, a predávajúcemu tak ukladá povinnosť prijať všetky opatrenia na dosiahnutie tohto výsledku, iné jazykové znenia, akým je najmä znenie v nemeckom jazyku („Ersatzlieferung"), by mohli podporovať o niečo užší výklad. Ako to však uvádzajú aj vnútroštátne súdy, ani v tomto jazykovom znení sa uvedený výraz neobmedzuje len na samotné dodanie vymeneného tovaru a mohol by naopak stanovovať existenciu povinnosti vymeniť tento tovar za tovar, ktorý nie je v súlade so zmluvou.

55 Navyše výklad článku 3 ods. 2 a 3 smernice v tom zmysle, že v prípade výmeny vadného tovaru ukladá predávajúcemu povinnosť znášať náklady spojené s odstránením tohto tovaru z miesta, kde ho spotrebiteľ predtým, ako bola objavená vada, namontoval v súlade s jeho povahou a sledovaným účelom, a s namontovaním vymeneného tovaru, zodpovedá cieľu smernice, ktorý, ako to uvádza jej odôvodnenie 1, spočíva v zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov.

56 Za týchto okolností treba uviesť, že takýto výklad nevedie ani k nespravodlivému výsledku. Aj za predpokladu, že nesúlad tovaru so zmluvou nezavinil predávajúci, to

nič nemení na skutočnosti, že dodaním vadného tovaru si riadne nesplnil povinnosť, ku ktorej sa zaviazal v kúpnej zmluve, a teda musí znášať dôsledky vyplývajúce z jej nesprávneho vykonania. Naopak, pokiaľ ide o spotrebiteľa, zaplatil kúpnu cenu, a tým si riadne splnil zmluvnú povinnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok Quelle, už citovaný, bod 41). Okrem toho skutočnosť, že spotrebiteľ, ktorý sa spolieha na súlad dodaného tvaru a v dobrej viere ho namontoval v súlade s jeho povahou a sledovaným účelom ešte pred zistením vady, nemožno považovať za konanie zavinené týmto spotrebiteľom.

57 Preto v situácii, v ktorej nedošlo k zavineniu ani jednou zo zmluvných strán, je odôvodnené pripísať predávajúcemu náklady spojené s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru, pretože týmto dodatočným nákladom sa jednak dalo vyhnúť, keby si predávajúci pôvodne riadne splnil zmluvné povinnosti, a jednak sú tieto náklady nevyhnutné na uvedenie tovaru do súladu so zmluvou.

58 Navyše finančné záujmy predávajúceho sú chránené nielen dvojročnou premlčacou lehotou uvedenou v článku 5 ods. 1 smernice a možnosťou – uvedenou v článku 3 ods. 3 druhom pododseku tejto smernice – odmietnuť nahradenie tovaru v prípade, ak je tento spôsob náhrady neprimeraný, pretože predávajúcemu z neho vzniknú neprimerané náklady (pozri rozsudok Quelle, už citovaný, bod 42), ale aj právom potvrdeným v článku 4 smernice uplatniť si nárok na odškodnenie voči zodpovedným osobám v zmluvnom reťazci. Skutočnosť, že smernica ukladá predávajúcemu zodpovednosť voči spotrebiteľovi za každý nesúlad pri dodaní tovaru (pozri rozsudok Quelle, už citovaný, bod 40), je tak vyvážená tým, že predávajúci si môže podľa pravidiel platného vnútroštátneho práva uplatniť nárok voči výrobcovi, predchádzajúcemu predávajúcemu v rámci toho istého zmluvného reťazca alebo akémukoľvek sprostredkovateľovi.

59 Tento výklad článku 3 ods. 2 a 3 smernice nezávisí od toho, či predávajúci mal podľa kúpnej zmluvy povinnosť namontovať dodaný tovar. Hoci kúpna zmluva podľa článku 2 smernice stanovuje súlad tohto tovaru, a teda najmä to, čo predstavuje nesúlad, nič to nemení na skutočnosti, že v prípade existencie uvedeného nesúladu povinnosti predávajúceho v dôsledku toho, že riadne nesplnil túto zmluvu, vyplývajú nielen z tejto zmluvy, ale najmä z predpisov týkajúcich sa ochrany spotrebiteľov, a osobitne z článku 3 smernice, ktoré ukladajú povinnosti, ktorých rozsah je nezávislý od ustanovení uvedenej zmluvy a ktoré môžu prípadne ísť nad rámec ustanovení dohodnutých v zmluve.

60 Takéto práva priznané spotrebiteľom v článku 3 smernice, ktorých cieľom nie je zabezpečiť im výhodnejšie postavenie, v akom by sa mohli nachádzať podľa kúpnej zmluvy, ale len obnoviť situáciu, ktorá by nastala, ak by predávajúci pôvodne dodal tovar v súlade so zmluvou, sú podľa článku 7 smernice pre predávajúceho záväzné. Navyše z článku 8 ods. 2 smernice vyplýva, že ochrana stanovená smernicou je minimálna, a že hoci členské štáty môžu prijať prísnejšie ustanovenia, nemôžu zasahovať do záruk stanovených normotvorcom Únie (pozri rozsudok Quelle, už citovaný, bod 36).

61 Napokon za predpokladu, že samotný predávajúci neodstráni vadný tovar a nenamontuje vymenený tovar, vnútroštátnemu súdu prislúcha stanoviť potrebné náklady na odstránenie a namontovanie, ktorých náhrady sa spotrebiteľ môže domáhať.

62 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 3 ods. 2 a 3 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ vadný spotrebný tovar, ktorý spotrebiteľ pred zistením vady v dobrej viere namontoval v súlade s jeho povahou a potrebným účelom, bol uvedený do súladu so zmluvou formou výmeny, predávajúci musí buď sám odstrániť tento tovar z miesta, kde bol namontovaný, a opätovne tam namontovať vymenený

tovar, alebo musí znášať nevyhnutné náklady spojené s odstránením a s namontovaním vymeneného tovaru. Táto povinnosť predávajúceho nezávisí od toho, či sa v kúpnej zmluve zaviazal namontovať pôvodne kúpený spotrebný tovar.

O možnosti predávajúceho odmietnuť znášať neprimerané náklady spojené s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru

63 Svojou prvou otázkou vo veci C-65/09 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 3 ods. 3 prvý a druhý pododsek smernice treba vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby mohol predávajúci podľa vnútroštátneho práva odmietnuť výmenu vadného tovaru z dôvodu, že touto výmenou mu v dôsledku povinnosti odstrániť tento tovar z miesta, kde bol namontovaný, a namontovať tam vymenený tovar, vznikajú neprimerané náklady v porovnaní s hodnotou tovaru, ktorú by tento tovar mal v prípade, ak by nesúlad s kúpnou zmluvou neexistoval, a so závažnosťou nesúladu.

64 Spoločnosť Gebr. Weber, ako aj nemecká a rakúska vláda navrhujú na túto otázku odpovedať záporne. Smernica nemôže mať za cieľ ukladať predávajúcemu povinnosť znášať ekonomicky neprimerané náklady v prípade, že existuje len jeden spôsob nápravy. Okrem toho znenie článku 3 ods. 3 pre tento prípad nič neuvádza. Navyše vzhľadom na štruktúru uvedeného článku je tým skôr potrebné poukázať na kritériá uvedené v jeho odseku 3 druhom pododseku, ktoré nie sú vymenované taxatívne. Nemožno síce porovnávať náklady alternatívneho spôsobu nápravy, avšak prípadnú neprimeranosť možno preskúmať na základe iných kritérií vymedzených v tomto pododseku. Navyše vzhľadom na cieľ tohto ustanovenia, ktorý spočíva v ochrane predávajúceho pred neprimeranými ekonomickými ťažkosťami, je potrebné tomuto

ustanoveniu dať taký výklad, ktorý prispieva k dosiahnutiu takejto ochrany aj v prípade neexistencie alternatívneho spôsobu nápravy.

65 Belgická, španielska a poľská vláda, ako aj Komisia naopak navrhujú odpovedať na túto otázku kladne. Tvrdia, že zo znenia článku 3 ods. 3 druhého pododseku smernice jasne vyplýva, že tento článok odkazuje len na relatívny nedostatok proporcionality, čo navyše potvrdzuje odôvodnenie 11 smernice. Cieľom uvedeného ustanovenia je zabrániť tomu, aby spotrebiteľ zneužíval svoje práva tak, že bude od predávajúceho žiadať určitý spôsob uvedenia tovaru do súladu so zmluvou, zatiaľ čo iný spôsob by sa ukázal ako menej nákladný pre predávajúceho a viedol by k tomu istému výsledku. Zatiaľ čo cieľom oboch spôsobov uvedenia tovaru do súladu so zmluvou je zaručiť tie isté záujmy spotrebiteľa, konkrétne plnenie zmluvných záväzkov a možnosť nakladať s tovarom, ktorý je v súlade so zmluvou, alternatívne opatrenia spočívajúce v znížení ceny alebo v odstúpení od zmluvy neumožňujú zaručiť zachovanie tých istých záujmov. Keby predávajúci mohol odmietnuť jediný možný spôsob nápravy z dôvodu jeho absolútneho nedostatku proporcionality, spotrebiteľ by disponoval len uvedenými alternatívnymi opatreniami, čo je v rozpore so štruktúrou uvedeného článku 3, ktorá uprednostňuje zachovanie vzájomného plnenia povinností vyplývajúcich z kúpnej zmluvy, a v rozpore s cieľom smernice, ktorý spočíva v zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa. Komisia pritom dodáva, že nie je vylúčené, že krajné prípady, v ktorých jediný možný spôsob nápravy predstavuje príliš neprimerané náklady v porovnaní so záujmom spotrebiteľa dosiahnuť nápravu, predstavujú prípady nemožnosti v zmysle článku 3 ods. 3 prvého pododseku smernice.

66 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa článku 3 ods. 3 prvého pododseku smernice spotrebiteľ môže v prvom rade požadovať od predávajúceho, aby tovar bezplatne opravil alebo vymenil, pokiaľ to nie je nemožné alebo neprimerané.

67 Uvedený článok 3 ods. 3 druhý pododsek spresňuje, že spôsob nápravy sa považuje za neprimeraný, ak predávajúcemu vzniknú náklady, ktoré sú v porovnaní s iným spôsobom neprimerané, vzhľadom na hodnotu tovaru v prípade, ak by nesúlad neexistoval, závažnosť nesúladu a skutočnosť, či sa iný spôsob nápravy môže uskutočniť bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

68 Je teda potrebné konštatovať, že hoci je článok 3 ods. 3 prvý pododsek smernice v zásade formulovaný dostatočne široko, aby mohol zahŕňať prípady absolútneho nedostatku proporcionality, uvedený článok 3 ods. 3 druhý pododsek definuje výraz „neprimeranosť“ výlučne vo vzťahu k inému spôsobu nápravy, a tým ho obmedzuje na prípady relatívneho nedostatku proporcionality. Navyše zo znenia a štruktúry článku 3 ods. 3 smernice vyplýva, že toto ustanovenie odkazuje na dva prvoradé spôsoby nápravy, a to na opravu alebo výmenu vadného tovaru.

69 Tieto konštatovania potvrdzuje odôvodnenie 11 smernice, ktoré uvádza, že spôsob nápravy je neprimeraný, ak si vyžaduje neprimerané náklady v porovnaní s iným spôsobom nápravy a na určenie, či sú náklady neprimerané, musia byť náklady jedného spôsobu nápravy výrazne vyššie ako náklady iného spôsobu nápravy.

70 Hoci je nepopierateľné, ako to tvrdí aj spoločnosť Gebr. Weber a nemecká vláda, že niektoré jazykové znenia tohto odôvodnenia 11, najmä znenie v nemeckom jazyku, sú mierne nejasné v rozsahu, v akom odkazujú na „iné spôsoby nápravy“ v množnom čísle, nič to nemení na skutočnosti, že množstvo jazykových znení, akými je znenie v anglickom, francúzskom, talianskom, holandskom a portugalskom jazyku, nevzbudzuje pochybnosti o tom, že normotvorca zamýšľal v uvedenom odôvodnení, ako aj

v článku 3 ods. 3 smernice, ktorý je v týchto všetkých jazykových zneniach vrátane znenia v nemeckom jazyku formulovaný v jednotnom čísle, odkázať len na druhý spôsob nápravy primárne upravený v tomto ustanovení, a to na opravu vadného tovaru alebo jeho výmenu.

71 Je preto zrejmé, že normotvorca Únie mal v úmysle priznať predávajúcemu právo odmietnuť opraviť alebo vymeniť vadný tovar len v prípade nemožnosti alebo relatívneho nedostatku proporcionality. Za predpokladu, že len jeden z týchto spôsobov sa ukáže ako možný, predávajúci teda nemôže odmietnuť jediný spôsob nápravy umožňujúci uviesť tovar do súladu so zmluvou.

72 Táto voľba, ku ktorej pristúpil normotvorca Únie v článku 3 ods. 3 druhom pododseku smernice, súvisí, ako to uvádza aj belgická a poľská vláda, ako aj Komisia, so skutočnosťou, že smernica v záujme oboch zmluvných strán uprednostňuje plnenie zmluvy na základe dvoch primárne stanovených spôsobov nápravy pred odstúpením od zmluvy alebo znížením kúpnej ceny. Tento výber navyše odôvodňuje skutočnosť, že posledné dva uvedené alternatívne spôsoby nedovoľujú zaručiť rovnakú úroveň ochrany spotrebiteľa, akou je uvedenie tovaru do súladu so zmluvou.

73 Hoci teda článok 3 ods. 3 druhý pododsek smernice bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava priznávala predávajúcemu právo odmietnuť jediný možný spôsob nápravy z dôvodu absolútneho nedostatku proporcionality tohto spôsobu, tento článok však umožňuje účinnú ochranu legitímnych finančných záujmov predávajúceho, ktorá sa spája, ako to bolo konštatované v bode 58 tohto rozsudku, s ochranou stanovenou v článkoch 4 a 5 smernice.

74 V tejto súvislosti treba uviesť, že pokiaľ ide najmä o osobitnú situáciu, na ktorú poukazuje vnútroštátny súd, v ktorej výmena vadného tovaru, ako jediný možný spôsob náhrady, predstavuje neprimerané náklady z dôvodu nutnosti odstránenia vadného

tovaru z miesta, kde bol namontovaný, a namontovania vymeneného tovaru, článok 3 ods. 3 smernice nebráni tomu, aby bolo právo spotrebiteľa na zaplatenie nákladov spojených s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru obmedzené v prípade potreby na sumu primeranú hodnote, ktorú by tento tovar mal v prípade, ak by nesúlad s kúpnou zmluvou neexistoval, a závažnosti nesúladu. Takýmto obmedzením nie je totiž dotknuté právo spotrebiteľa žiadať výmenu vadného tovaru.

75 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že cieľom uvedeného článku 3 je stanoviť presnú rovnováhu medzi záujmami spotrebiteľa a predávajúceho tak, že spotrebiteľovi ako slabšej strane zmluvy zaručuje úplnú a účinnú ochranu v prípade, že predávajúci si riadne nesplnil zmluvné záväzky, pričom sa majú zohľadniť dôvody ekonomickej povahy, na ktoré predávajúci poukáže.

76 Vnútroštátny súd teda musí pri skúmaní, či je vo veci samej potrebné obmedziť právo spotrebiteľa na náhradu nákladov spojených s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru, prihliadať na jednej strane na hodnotu tovaru, ktorú by tento tovar mal v prípade, ak by nesúlad s kúpnou zmluvou neexistoval, a na závažnosť nesúladu a na druhej strane na cieľ smernice spočívajúci v dosiahnutí vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov. Možnosť pristúpiť k takémuto obmedzeniu by nemala viesť k tomu, že právo spotrebiteľa na náhradu uvedených nákladov v prípade, že vadný tovar ešte pred zistením vady v dobrej viere namontoval v súlade s jeho povahou a požadovaným účelom, by bolo v praxi zbavené svojej podstaty.

77 Nakoniec v prípade obmedzenia práva na náhradu uvedených nákladov je potrebné umožniť spotrebiteľovi požadovať namiesto výmeny vadného tovaru primerané zníženie ceny alebo odstúpenie od zmluvy v súlade s článkom 3 ods. 5 poslednou

zarážkou smernice, pretože skutočnosť, že spotrebiteľ môže dosiahnuť súlad vadného tovaru so zmluvou len v prípade, že bude znášať časť týchto nákladov, predstavuje pre neho závažné ťažkosti.

78 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 3 ods. 3 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava priznávala predávajúcemu právo odmietnuť výmenu vadného tovaru, ktorá je jediným možným spôsobom nápravy, z dôvodu, že mu tým v dôsledku povinnosti odstrániť tento tovar z miesta, kde bol namontovaný, a namontovať tam vymenený tovar vznikajú neprimerané náklady v porovnaní s hodnotou tovaru, ktorú by tento tovar mal v prípade, keby nesúlad s kúpnou zmluvou neexistoval, a so závažnosťou nesúladu. Toto ustanovenie pritom nebráni tomu, aby bolo právo spotrebiteľa na náhradu nákladov spojených s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru v takomto prípade obmedzené na náhradu primeraných nákladov zo strany predávajúceho.

O trovách

79 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 3 ods. 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ vadný spotrebný tovar, ktorý spotrebiteľ pred zistením vady v dobrej viere namontoval v súlade s jeho povahou a potrebným účelom, bol uvedený do súladu so zmluvou formou výmeny, predávajúci musí buď sám odstrániť tento tovar z miesta, kde bol namontovaný, a opätovne tam namontovať vymenený tovar, alebo musí znášať nevyhnutné náklady spojené s týmto odstránením a s namontovaním vymeneného tovaru. Táto povinnosť predávajúceho nezávisí od toho, či sa v kúpnej zmluve zaviazal namontovať pôvodne kúpený spotrebný tovar.**

2. **Článok 3 ods. 3 smernice 1999/44 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava priznávala predávajúcemu právo odmietnuť výmenu vadného tovaru, ktorá je jediným možným spôsobom nápravy, z dôvodu, že mu tým v dôsledku povinnosti odstrániť tento tovar z miesta, kde bol namontovaný, a namontovať tam vymenený tovar vznikajú neprimerané náklady v porovnaní s hodnotou tovaru, ktorú by tento tovar mal v prípade, keby nesúlad s kúpnou zmluvou neexistoval, a so závažnosťou nesúladu. Toto ustanovenie pritom nebráni tomu, aby bolo právo spotrebiteľa na náhradu nákladov spojených s odstránením vadného tovaru a s namontovaním vymeneného tovaru v takomto prípade obmedzené na náhradu primeraných nákladov zo strany predávajúceho.**

Podpisy